

MODELS DE SOBIRANIA

MODELS:

- A – Sobirania Institucional
- B – Sobirania ciutadana
- C – Sobirania mixta
- D – Sobirania compartida

INDEX

A – SOBIRANIA INSTITUCIONAL

- 1.- Sobirania Parlamentaria
- 2.- Sobirania compartida entre Parlament i Cap d'Estat o President.
- 3.- Monarquia parlamentària.

A-1.- SOBIRANIA PARLAMENTARIA

- 1.- Introducció:
- 2.- Mecanismes de presa de decisió en Sobirania Parlamentaria.
- 3.- Principis rectors que han d'anar a la Constitució en cas de sobirania parlamentària exercida a través de la Democràcia Representativa.
- 4.- Avantatges i inconvenients dels sistemes de Democràcia Representativa:
 - Avantatges.
 - Inconvenients.

A-2.- SOBIRANIA COMPARTIDA ENTRE PARLAMENT I CAP D'ESTAT O PRESIDENT.

- 1.- Introducció:
- 2.- Mecanismes de presa de decisió en Sobirania compartida
- 3.- Principis rectors que han d'anar a la Constitució en cas de sobirania compartida
- 4.- Avantatges i inconvenients dels sistemes Presidencialistes o Semi-presidencialistes
 - Avantatges
 - Inconvenients

A-3.- MONARQUIA PARLAMENTÀRIA.

- 1.- Introducció:
- 2.- Mecanismes de presa de decisió en Sobirania compartida
- 3.- Principis rectors que han d'anar a la Constitució en cas de sobirania compartida
- 4.- Avantatges i inconvenients dels sistemes amb Monarquia Parlamentària
 - Avantatges
 - Inconvenients

B - SOBIRANIA CIUTADANA

- 1.- Introducció.
- 2.- La ILP i el Referèndum vinculant com a mecanismes de Democràcia Directa.
- 3.- Principis rectors que han d'anar a la Constitució en cas de sobirania ciutadana exercida a través de la Democràcia Directa.
- 4.- Avantatges i inconvenients dels sistemes de Democràcia Directa:
 - Avantatges.
 - Inconvenients.

C – SOBIRANIA MIXTA

- 1.- Possibilitat de veto:**
 - a.- Dret de veto institucional
 - b.- Referèndums Abrogatius:
- 2.- Iniciatives Legislatives Populars - ILP's**
 - a.- Iniciatives Directes
 - b.- Iniciatives Indirectes,
- 3.- Criteris de regulació:**
 - a.- Per subjecte. Qui pot convocar o decidir.
 - b.- Per objecte. Sobre què es pot debatre i decidir.
 - b-1.- Sobre tots els temes
 - b-2.- Amb poques excepcions
 - b-3.- Amb excepcions més importants:
 - c.- Per condicionant tècnic. Requeriments.
 - c-1.- Mínim nombre de signatures per proposar-lo
 - c-2.- Mínim quòrum de participació
 - c-3.- Majories qualificades:

D - SOBIRANIES COMPARTIDES:

- 1.- Introducció:**
- 2.- El naixement de la U.E.**
- 3.- Les diferents Organitzacions i Tractats Internacionals més importants de les quals formem part actualment:**
 - A nivell mundial**
 - A nivell Europeu**

A – SOBIRANIA INSTITUCIONAL

També dita quan la sobirania és delegada en les institucions. Quan la ciutadania delega la seva sobirania en els seus representants polítics elegits democràticament en unes eleccions, siguin aquestes de tipus Legislatives (per escollir als membres del Parlament) o Presidencials, (per escollir al President i, normalment aquest escull a l'executiu).

1.- Sobirania Parlamentaria: Dita també Democràcia Representativa, per la que a través d'un procés electoral, amb sufragi universal, la ciutadania designa un reduït nombre de persones elegides (càrrecs electes) que ostentaran la representació ciutadana, la fan present en seu parlamentaria, on expressaran la veu i voluntat de la ciutadania. És a dir, la sobirania ciutadana s'exerceix per representació, sent aquesta representació el mitjà pel que la ciutadania participa dels assumptes públics. Però no ho fa de manera directa, sinó delegada. Aquesta sobirania es pot materialitzar en una sola cambra – Parlament , o en dues cambres – Parlament i Senat. En aquest segon cas es sol precisar de l'acord de les dues cambres per a prendre decisions.

2.- Sobirania compartida entre Parlament i Executiu: Propi dels sistemes Presidencialistes, com als EE.UU i la majoria dels països sud-americans o dels sistemes Semi-presidencialistes, com a França. En aquest darrer cas la sobirania resta compartida entre els dos poders delegats en eleccions per sufragi universal. Unes eleccions Legislatives, igual que en el cas de la Sobirania Parlamentaria, a les que se sumen, normalment a la meitat de temps entre dues eleccions legislatives, unes eleccions generals, per elegir el President o Cap

d'Estat. La sobirania és, en aquest cas, compartida entre el Parlament i el President o Cap d'Estat. La ciutadania queda exclosa, igual que en el cas de sobirania Parlamentaria, de les decisions. Normalment el poder (sobirania) està repartit de manera que totes dues parts (Parlament i President) tenen responsabilitats i capacitats de decisió molt determinades i ben diferenciades (un governa i l'altre legisla) i, a la vegada, disposen, respectivament, de poder de veto sobre l'altra. El Parlament no pot destituir al President, ni aquest dissoldre al Parlament. Tots dos poders són elegits per sufragi universal (directe o indirecte) i per tant els únics que podrien revocar-los serien els ciutadans en Referèndum. Però com que aquest ha de ser, normalment, convocat pel President o Cap d'Estat, resulta que la ciutadania, en realitat, tampoc els pot destituir. Normalment els Presidents es reserven per exercir, directament, les funcions exclusives de Defensa i Seguretat nacional i les Relacions Internacionals.

En aquests casos de Sobirania compartida entre President i Parlament, normalment, la ciutadania no disposa d'elements de participació directa en la presa de decisions. És el president el que decideix i el Parlament el que legisla. Els referèndums són convocats, si està previst a la Constitució, pel President, i en cap cas la ciutadania disposa de mitjans per realitzar-lo. Addicionalment, la majoria dels Referèndums realitzats dins d'aquests sistemes solen ser promoguts pel propi President, no per saber la opinió de la ciutadania o executar el que aquesta desitja, sinó per legitimar les decisions preses pel President quan aquestes són contestades per una part important del Parlament o de la pròpia ciutadania.

A-1.-SOBIRANIA PARLAMENTARIA.

1.- Introducció:

En Sobirania Parlamentaria, és el Parlament (o el conjunt de Parlament i Senat), qui ostenta i exerceix la Sobirania, sense que la ciutadania, un cop delegada la seva veu i voluntat en els representants que lliurament ha elegit, pugui tenir cap influència o comandament en les decisions i actuacions dels seus càrrecs electes. La Sobirania és, en aquesta modalitat, exercida, per delegació, pel conjunt dels càrrecs electes (Parlament), sense cap mena de control ni influència directe per part de la ciutadania.

És també el Parlament qui elegeix l'executiu, normalment format pels membres del partit més votat o en coalició majoritària. La influència del Parlament en l'executiu és, en el cas de Sobirania Parlamentaria, molt evident. El Parlament, que no la ciutadania, disposa de mecanismes per canviar el Govern quan aquest no disposa del suport de la majoria parlamentària.

Un exemple paradigmàtic d'aquesta modalitat de Sobirania el trobem al Regne Unit on el Parlament, un cop elegit i constituït, és l'únic òrgan que pren les decisions i redacta les lleis. L'exemple més recent d'aquesta pràctica el trobem en el "Brexit". Tot i que va ser aprovat en referèndum per la majoria de la ciutadania, aquella voluntat no va ser suficient, de manera legal al Regne Unit, si la decisió no era validada pel Parlament. És a dir, es podria donar el cas, en Sobirania Parlamentaria, que de manera legal, el Parlament prengui decisions contràries a la voluntat popular. Naturalment el caràcter democràtic dels parlamentaris del Regne Unit fan que això no succeeixi, però legal, constitucional i legítimament ho podrien fer per que això és el que recull la seva legalitat.

2.- Mecanismes de presa de decisió en Sobirania Parlamentaria:

El Parlament és l'organisme que ostenta el màxim poder en la presa de decisions de la comunitat al ser la màxima representació de la ciutadania. Les seves tres funcions principals són les de legislar (fer lleis), aprovar els pressupostos de l'Estat i exercir de controlador del Govern.

Aquestes tres funcions les fa a través del debat i votacions parlamentàries. En funció dels subjectes a debatre i votar es poden requerir diferents proporcions de vots favorables. Mentre que per les lleis i normes es requereix, normalment, una majoria simple per a la seva aprovació, quan es debat sobre aspectes

fonamentals o sobre normes que afecten a la pròpia Constitució, o per modificacions constitucionals, es poden requerir per a la seva aprovació majories qualificades de l'ordre de les tres cinquenes parts o de les dues terceres parts segons la importància que els redactors de la Constitució donin als diferents objectes a debatre.

En els debats, amb independència del tema o objecte del debat, tots els partits polítics amb representació al Parlament i que representen a diversos grups i/o minories de la societat, disposen del seu torn de paraula, per tal d'expressar el seu punt de vista, els seus arguments i les seves propostes. La societat, és present al debat parlamentari i la presa de decisions comunes, a través dels seus representants elegits en les eleccions generals.

En aquest model no hi ha la possibilitat d'esmenar, per part de la societat, cap de les decisions que prengui el Parlament. En una Sobirania Parlamentària, com és el cas d'Alemanya o el Regne Unit, per exemple, la ciutadania no pot, directament, expressar la seva opinió ni voluntat si no és, indirectament, a través dels representants que ha elegit.

És per aquesta raó, que la ciutadania té els mecanismes d'expressió a través dels seus representants, als que coneix i hi té accés, però no hi han vies d'informació i/o preses de decisions alternatives al Parlament. La ciutadania no pot expressar la seva voluntat de cap altra manera. Val a dir que, en el cas del Regne Unit, els referèndums d'Escòcia, Gal·les i pel Brexit són puntuals i recents. Són la excepció que confirma la regla.

3.- Principis rectors que han d'anar a la Constitució en cas de sobirania parlamentària exercida a través de la Democràcia Representativa exclusivament:

Per tal de complir amb els requisits anteriorment exposats, pel bon funcionament d'una Democràcia Representativa, cal una bona relació de comunicació i de confiança entre els electors i els elegits. Això vol dir:

- 1.- Les Circumscripcions són (o haurien de ser) d'una grandària tal (nombre d'electors) que permeti una bona relació, contacte i comunicació entre els electors i els elegits.
- 2.- El prorrateig de cada Circumscripció (nombre de càrrecs electes a ser elegits per cada circumscripció) serà el mateix, o molt similar, a cada circumscripció, de manera que el nombre de vots necessaris per a cada càrrec elegit tingui pràcticament el mateix valor, o molt semblant, al de les altres Circumscripcions.
- 3.- S'hauria d'establir la possibilitat (absent en les Sobiranies Parlamentàries actuals – Regne Unit) de que si les decisions, accions i votacions dels càrrecs elegits no respon al criteri majoritari de la seva circumscripció que els ha elegit, la Circumscripció disposi dels mecanismes per revocar i canviar aquell càrrec electe per un altre que representi més fidelment els desitjos dels votants de la seva circumscripció.

Aquesta millora democràtica no significaria cap canvi substancial en el concepte de Sobirania Parlamentària, el Parlament continuaria sent l'únic òrgan de decisió política comuna per sobre del qual no hi hauria ningú. Solament es milloraria la representativitat dels càrrecs electes ja que els electors tindrien la possibilitat de canviar el seu representant quan aquest no complís amb les expectatives i/o promeses electorals.

4.- Avantatges i inconvenients dels sistemes de Democràcia Representativa:

Com en tota acció política o corrent de pensament, hi ha posicions a favor i en contra, en funció del posicionament o escala de valors de cada persona. Aquí s'exposen algunes de les avantatges i inconvenients més comuns sobre l'aplicació dels principis de Democràcia Representativa perquè, com tot, abans de debatre i acordar, primer s'ha de conèixer.

Avantatges:

- Millor sistema de presa de decisions en la mesura que aquestes han de consensuar-se, en moltes ocasions, entre diferents faccions polítiques presents al Parlament en representació del conjunt social.
- Millor informació i coneixement a l'hora de prendre decisions d'interès general en quant els diferents partits disposen d'equips d'estudi i assessorament que aporta, al debat parlamentari, tot el coneixement i informació per tal de poder prendre les millors decisions.
- Millors temps de maduració i reflexió en la presa de decisions perquè els seus membres (parlamentaris) es troben regularment, entaulen diàleg, busquen solucions concertades i tenen temps per prendre decisions.
- Els drets de les minories queden més ben explicats i representats que no en altres sistemes. En contraposició a la Sobirania Ciutadana, es pot mesurar amb molta més precisió la intensitat del suport a les decisions que es prenen.
- El Parlament pot debatre i decidir lliurement, sense les pressions i amenaces de l'acció popular, sobre totes les qüestions que interessin a una, més o menys important, part de la societat.

Inconvenients:

- La ciutadania queda exclosa, de manera directa, del debat i presa de decisions, deixant-ho tot en mans dels representants. Aquests poden defensar i prendre decisions en favor de determinats grups polítics o socials i en detriment dels interessos majoritaris de la societat.
- En el cas que els parlamentaris prenguin decisions contraries als desitjos o voluntats de la majoria dels ciutadans, aquests no disposen de mecanismes per fer-los canviar les seves decisions ni de castigar aquelles accions que, clarament, van en contra dels interessos generals.
- La ciutadania, al ser allunyada de la presa de decisions i del debat i redacció de les lleis, no les sent com a pròpies i té menys tendència a complir-les i exigir-les als seus propis conciutadans.
- Augmenta la distància i el desinterès de la ciutadania envers dels afers públics. La ciutadania no percep que la seva opinió i participació sigui tinguda en compte i es desvincula de la causa comuna.
- Afavoreix la separació i segregació de les elits polítiques i classes dominants que són, generalment, les que tenen accés i influència en el Parlament a l'hora de la presa de decisions i/o redactat de les lleis. La carrera política, majoritàriament, resta reservada a les famílies i entorns de llarga trajectòria política. Normalment s'acaba establint un contracte no escrit, entre els parlamentaris i les elits econòmiques i poderoses del país, pel que es compensa a determinats càrrecs electes quan ajuden a prendre decisions en favor de les classes dominants (portes giratòries).

A-2.- SOBIRANIA COMPARTIDA ENTRE PARLAMENT I PRESIDENT

1.- Introducció:

En aquest cas la Constitució estableix una divisió de poders entre el poder Executiu i el poder Legislatiu, en la que el Cap d'Estat, sent triat de forma directa pels votants i no pel Congrés o Parlament, a més d'ostentar la representació formal del país, és també part activa del poder executiu, com a Cap de Govern, exercint així una doble funció.

Les característiques dels sistemes presidencialistes són:

- El president és alhora Cap d'Estat i Cap de Govern.
- No hi ha cap relació formal entre el president i el cos legislatiu; El President no és membre del Parlament (ni del Senat si en hi ha) i la seva capacitat per proposar lleis és limitada. No obstant això, el President té el poder per vetar els actes aprovats pel cos legislatiu i, al seu torn, una majoria qualificada del cos legislatiu té el poder d'anul·lar, a través del vet, les decisions del President.
- El president té un període fix de govern. Les eleccions o reeleccions es realitzen en temps predeterminats, i no existeix el concepte de "moció de censura" per destituir a l'executiu i convocar eleccions. No obstant això, la majoria dels sistemes presidencialistes han incorporat provisions a les lleis per realitzar judicis presidencials amb la finalitat de destituir el president si aquest ha actuat greument en contra de l'Estat (impeachment).
- La branca executiva és unipersonal. Els membres del gabinet són elegits directament pel president, encara que a alguns estats amb sistemes presidencialistes el cos legislatiu ha d'aprovar els membres del gabinet. El president té la capacitat de donar ordres o de destituir qualsevol membre del gabinet i de l'exèrcit, sense l'aprovació del cos legislatiu, però, no pot destituir o inhabilitar als jutges del cos judicial.

La branca legislativa dels sistemes presidencialistes és oficialment coneguda com a "Congrés" o "Assemblea". Alguns estats presidencialistes són: els Estats Units, Indonèsia, les Filipines, Mèxic, Corea del Sud i la majoria dels estats de Sud-amèrica.

Així doncs tenim una doble legitimitat de la sobirania. (President i Parlament) on l'executiu es triat mitjançant sufragi universal, al igual que el Parlament (i/o Senat) on el funcionament institucional està basat en una separació rígida dels poders. El que es coneix en Ciència Política com a "Checks and Balances" on cada poder controla a l'altre i solament es prenen decisions quan els dos poders estan d'acord.

2.- Mecanismes de presa de decisió en Sobirania compartida entre Parlament i Executiu:

En general el President pot signar lleis i tractats internacionals, nomenar càrrecs polítics i judicials, però sempre amb l'aprovació d'una majoria de les càmeres legislatives (especialment del Senat). En concret i en el cas dels EE.UU el President pot:

- Nomenar els càrrecs polítics i de representació, signar tractats i nomenar alts càrrecs judicials.
- És el comandant en cap de l'Exèrcit i de la Marina dels Estats Units. Posseeix el més alt grau en les Forces Armades. Pot desplegar tropes amb autorització del Congrés, però sense poder declarar formalment la guerra, que correspon al Congrés.
- Concedir indults, excepte en el cas de procés polític a alts càrrecs (impeachment).
- Vetar les decisions del Congrés.

Estem davant d'un sistema on la sobirania (poder) és compartida i es precisa l'aprovació de les dues sobiranes, President i Senat (o Parlament), per assolir acords i poder-los portar a terme. Aquest sistema ofereix una certa garantia sobre la independència dels poders Executiu i Legislatiu, però a l'hora aporta una gran incertesa quan ambdós poders no es posen d'acord i hi ha fortes discrepàncies. Les decisions queden, en aquest cas, paralitzades. Un intent de millorar aquesta situació és la creació del sistema Semi-Presidencialista en que el Cap de Govern és escollit entre el President i el Parlament, com en el cas de França.

3.- Principis rectors que han d'anar a la Constitució en cas de sobirania compartida:

En aquest cas la Constitució ha de detallar, clarament, les funcions , obligacions i responsabilitats del President i de les Cambres. Si tenim en compte que en règims presidencialistes, el President és a l'hora el Cap d'Estat i el Cap de Govern, les funcions, responsabilitats i atribucions del President poden ser:

Com a cap de l'Estat, el president de la República:

- És la màxima autoritat i té la més alta representació del país.
- Té iniciativa legislativa; Proposa la modificació de la Constitució. Promulga i ordena publicar les lleis.
- Convoca eleccions i referèndums
- Publica els nomenaments dels càrrecs institucionals.
- Dirigeix la política exterior.
- Signa tractats internacionals, amb l'autorització del Parlament, i n'ordena la publicació.
- Acredita els ambaixadors i altres representants i rep les credencials dels ambaixadors estrangers.
- Activa els mecanismes de defensa en cas de conflicte, amb l'autorització prèvia del Parlament, Nomena i revoca els màxims responsables de l'Agència Nacional de Seguretat i Defensa.
- Declara els estats d'alarma i d'excepció i proposa al Parlament la declaració de l'estat de setge.

Com a cap de Govern, el president:

- Dirigeix l'acció política i l'administració del Govern.
- Exerceix la funció executiva, aprova els decrets llei i els decrets legislatius; i exerceix la potestat reglamentària, d'acord amb la Constitució i les lleis.
- Elabora els pressupostos i en ret comptes al Parlament.
- Dóna compliment a les obligacions derivades dels tractats internacionals ratificats i publicats.

4.-Avantatges i inconvenients del parlamentarisme.

Dins dels sistemes democràtics de govern, el model presidencialista s'oposa al model parlamentari. En comparar les característiques de cadascun dels dos sistemes se solen distingir els següents avantatges i inconvenients.

Es reconeixen com a avantatges del sistema parlamentari en front del sistema presidencialista:

- . Major representació del conjunt social en la mesura que les decisions s'han de consensuar en moltes ocasions entre diferents faccions polítiques representades al Parlament.
- . Millor capacitat de resposta enfront d'una crisi de govern en la mesura que pot canviar el poder executiu adoptant la moció de censura.
- . Major consens en les decisions, es considera més la participació i el treball en equip.

S'enfronten com a desavantatges del parlamentarisme enfront del presidencialisme:

- . Separació de poders atenuada entre l'executiu i el legislatiu.
- . Excessiva vinculació del poder executiu amb el partit polític majoritari al Parlament, podent derivar en partitocràcia.
- . La seva forma més estable acaba sent el bipartidisme.
- . Tractant de recollir els avantatges de tots dos sistemes i eludir els seus desavantatges es tendeix a utilitzar sistemes semi presidencialistes de control recíproc.

A-3.- MONARQUIA PARLAMENTÀRIA

1.- Introducció:

La monarquia parlamentària neix a Anglaterra al 1688, després de la "Revolució Gloriosa", quan s'instaura el Parlament de forma definitiva per controlar les funcions del rei amb poders absoluts i limitar els seus excessos que històricament mantenien el retard i frenaven el progrés del país.

La monarquia parlamentària és el sistema de govern pel qual el rei o monarca exerceix la funció de Cap d'Estat sota el control del poder legislatiu (parlament) i del poder executiu (govern). Les normes i decisions emanades de les diferents cambres parlamentàries regulen no només el funcionament de l'estat sinó també l'actuació, funcions.

La seva permanència en el càrrec està determinada a partir de les normes de successió al tron.

En la majoria de les monarquies parlamentàries actuals l'autonomia i poders del monarca estan molt limitats i retallats, podent el Parlament en qualsevol moment prendre decisions que obliguin al seu compliment per part del Rei.

En aquest tipus de sistema polític el monarca representa el símbol d'unitat del territori o nació, sanciona les lleis i decrets que li són presentats per a signar per part del govern i parlament. Així mateix, pot invalidar els poders del govern i el parlament quan aquests no actuïn d'acord amb el sentit comú o els desitjos del poble.

Dit això, a la constitució espanyola vigent des de 1978, aprovada encara sota la vigilància d'un exèrcit llavors predemocràtic, conté articles com aquests:

56.3. La persona del Rei és inviolable i no està subjecta a responsabilitat ...

62. Correspon al Rei:

d) Proposar el candidat a President del Govern ...

h) El comandament suprem de les Forces Armades.

Cosa que li dona un poder de veto sobre la formació de l'executiu (no pot ser candidat qui no sigui proposat pel rei) i el comandament absolut sobre les forces armades, propi dels sistemes presidencialistes. En conseqüència, i en el cas d'Espanya, queda clar que el monarca disposa de mecanismes importants i estructurals de decisió, participació en la vida política i, si arriba el cas, de coacció.

2.- Mecanismes de presa de decisió en Monarquia Parlamentària

En aquesta estructura, i de manera general, el màxim representant és el rei (monarca), qui exerceix la funció de cap d'Estat. Aquest és controlat pel cap de govern, el qual pot ser un primer ministre o un president del poder executiu, i el parlament qui s'encarrega de les activitats legislatives.

De les mateixa manera, les lleis i decrets emesos pel parlament o el poder executiu, han de ser ratificats i acceptats pel rei o monarca. El rei en les monarquies parlamentàries, ostenta el seu càrrec en forma vitalícia i la constitució descriu amb detall la línia successòria..

En realitat els sistemes de Monarquia Parlamentària operen com en un sistema semi-presidencialista en que el President o Cap d'Estat no és elegit per sufragi universal, directa o indirectament, sinó a través de la línia de successió descrita en la constitució de cada país, reservant-se funcions i responsabilitats més o menys importants depenent del articulat de la constitució de cada país..

Tot i que en la teoria sobre les Monarquies Parlamentàries es considera que el monarca no té poder executiu de cap tipus, ja que en cas contrari xocaria amb el principi democràtic, sinó que assenta el seu paper en la "auctoritas", es a dir en la capacitat de "animar", "advertir" i "ser consultat", però sense prendre partit per opcions polítiques concretes, la realitat, depenent del que digui la constitució de cada país, pot ser molt

diferent, podent intervenir, el monarca, en la direcció política i en la organització del poder executiu i, en alguns casos, poder exercir, directament, el control i direcció de les forces armades, com en el cas espanyol.

3.- Principis rectors que han d'anar a la Constitució en cas de Monarquia Parlamentària.

La constitució ha de dir, sigui en el preàmbul o en els títols preliminars, que la forma política organitzativa és una Monarquia Parlamentària.

Hi ha d'haver un títol complert dedicat a la Monarquia o a la Corona en els que s'especifiqui:

- Que el monarca és el Cap d'Estat i el més alt representant del mateix.
- Les funcions i responsabilitats que com a Cap d'Estat li son conferides.
- Els privilegis i sistema de finançament de la Corona.
- Els mecanismes d'abdicació, incapacitat' i, successió.

4.- Avantatges i inconvenients dels sistemes amb Monarquia Parlamentària

Avantatges

- És un símbol més o menys poderós d'unitat interna les nacions, ja que, sobre el paper, està per sobre de les discrepàncies polítiques i territorials del país.
- La seva figura de mediador de caràcter independent i neutral proveeix estabilitat i cohesió interna.
- Es poden prendre decisions operatives quan no hi hagi temps per preparar o realitzar debats.
- Promou millors relacions amb els altres països.

Desavantatges:

- Un líder fort per a un país no pot ser escollit únicament per herència.
- El poder es troba concentrat únicament en un mateix lloc i això dificulta el poder conèixer els problemes i preocupacions de les persones en àrees remotes del Regne.
- Facilita la presa de decisions autocràtiques que poden ser perjudicials per a una part més o menys important de la societat.
- Els monarques que són impopulars poden ser enderrocats per disruptives i violentes guerres internes.

B - SOBIRANIA CIUTADANA

1.- Introducció:

També dita Democràcia Directa, parteix del principi de que la Sobirania es del conjunt de la ciutadania i no de les institucions, legítimes, que la representen. La ciutadania es el titular de la Sobirania que la delega a les institucions corresponents (Parlament, Govern, Sistema Judicial, etc.), però en continua sent el titular, de tal manera que, si ho creu convenient, pot exercir-la directament. Les decisions preses pel conjunt de la ciutadania, que és el sobirà, estaran sempre per sobre de les decisions que prenguin les institucions.

Aquest procediment de Democràcia Directa no es un invent, sinó que està perfectament recollit i exercitat, de manera periòdica i permanent, en països com Suïssa, en quasi el 50% dels estats dels EE.UU. (no a nivell Federal), així com en uns 50 estats a nivell mundial, en que disposen, amb més o menys profunditat, de mecanismes de Democràcia Directa pels quals la ciutadania pot exercir la seva voluntat, contravenint, si s'escau, les decisions de les institucions o canviant les lleis, a través d'un referèndum que, sempre, es vinculant.

Val a dir que aquest mecanisme no invalida, ans al contrari, la funció del Parlament i de les altres institucions representatives de l'estat, que continuen sent essencials per la presa de decisions, per governar i fer complir la legislació vigent. Però facilita i dota a la ciutadania dels mitjans per a que aquesta pugui fer sentir la seva veu i voluntat quan les institucions no responen, majoritàriament, als desitjos de la ciutadania. Normalment, la majoria de les lleis i decisions parlamentaries o de govern seran d'aplicació sense que la ciutadania hi tingui res a dir, perquè reflectiran el sentiment de la majoria de la societat. Però la implantació d'aquest sistema de Democràcia Directa fa que les institucions prenguin les decisions i actuïn pensant més en la ciutadania i no tant en els interessos de partits o d'alguna de les elits dominants. Les institucions saben, d'aquesta manera, que si les seves lleis, decisions o actuacions no son, majoritàriament, del gust de la ciutadania, aquesta disposa dels mecanismes necessaris per esmenar-los la plana i revocar o canviar les seves lleis i/o decisions.

2.- La ILP i el Referèndum vinculant com a mecanismes de Democràcia Directa:

El mecanisme genèric, en el marc polític, pel que la ciutadania pot exercir la seva sobirania es la possibilitat de que aquesta posi en marxa una ILP (Iniciativa Legislativa Popular) que, en cas de tenir un mínim suport ciutadà, es automàticament portat a un Referèndum vinculant. En cas de sortir aprovada la ILP, el contingut de la seva proposta passa a ser considerada d'obligat compliment pel conjunt de la ciutadania i, per descomptat, també de les seves institucions. Es a dir passa a ocupar la primera posició i anul·la els continguts contraris en l'escalat legislatiu. Passa, segons el rang i la importància del que la ciutadania ha aprovat, a ser inclòs a la Constitució, a les lleis o als reglaments segons correspongui.

Per posar en marxa una ILP a Suïssa, per exemple, calen 50.000 signatures en el cas de que es tracti de temes que no afecten a la Constitució, o 100.000 signatures si afecten a canvis constitucionals. Com que Suïssa té, avui, 8.236.000 habitants i un cens de 6.6250.000 votants, resulta que per modificar, vetar o impulsar una llei fa falta disposar del 0,755% de signatures del cens electoral en el cas d'una llei o reglament, o del 1,51% del cens en el cas de que la ILP afecti a principis constitucionals.

Qualsevol ciutadà pot iniciar o signar una ILP. Solament es requereix que estigui habilitat en el cens i pugui exercir de votant. El text de la ILP es revisat per un òrgan especialitzat que, si no hi ha cap impediment legal, autoritzarà la recollida de signatures i, si s'arriba al nombre de signatures abans indicades en un temps predeterminat, es convocarà, automàticament un referèndum vinculant sobre aquella ILP. Sense que cap més institució, ni Parlament, ni Govern, ni Sistema Judicial hi puguin jugar cap paper.

Així doncs és el Referèndum vinculant la segona eina de que disposa la ciutadania per exercir la seva voluntat.

3.- Principis rectors que haurien d'anar a una Constitució en cas de sobirania ciutadana exercida a través de la Democràcia Directa::

- La sobirania rau en el conjunt dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya.
- La ciutadania exerceix la seva sobirania i expressa la seva voluntat a través de referèndums vinculants.
- Els referèndums vinculants poden ser sol·licitats per la voluntat d'un mínim del 1% del cens per a canvis, revocacions o propostes de lleis i normes o del 2% del cens per a canvis que afectin a la Constitució o revocació de càrrecs electes.
- Son matèria de referèndum vinculant:
 - La revocació de qualsevol llei, norma o càrrec electe.
 - L'esmena parcial de qualsevol llei o norma
 - La proposició de noves lleis o normes.

- Els resultats dels referèndums vinculants esdevenen, automàticament, lleis o normes, sense que tinguin que ser confirmades ni referendades per cap institució. La voluntat de la ciutadania, expressada en referèndum, és la màxima expressió de la sobirania.
- Els referèndums aniran sempre precedits d'una dinàmica deliberativa d'arrelament territorial i d'un òrgan institucional dedicat a concretar-la i fer-la efectiva en el termini d'un temps prudencial a partir de l'assoliment de les signatures corresponents.
- La regulació formal, el control i l'execució del procés de participació ciutadana serà efectuat per l'òrgan superior del Poder Electoral.

4.- Avantatges i inconvenients dels sistemes de Democràcia Directa:

Com en tota acció política o corrents de pensament, hi han posicions a favor i en contra, en funció del posicionament o escala de valors de cada persona. Aquí s'exposen algunes consideracions de diferents col·lectius emeses sobre les conseqüències (avantatges i inconvenients) més comuns sobre l'aplicació dels principis de Democràcia Directa perquè, com tot, abans de debatre i acordar, primer s'ha de conèixer. Val a dir que la bondat o negativitat de totes les accions polítiques ho són en la mesura dels valors personals i col·lectius. És adir el que per una part de la població es bo per una altra part pot semblar dolent. És per això que preferim parlar de conseqüències que no pas d'avantatges o desavantatges.

Conseqüències positives (Avantatges):

- a) Aquests mecanismes permeten debatre qualsevol tipus de problema polític més enllà de les limitacions imposades per les rivalitats partidistes. Permeten flexibilitzar la rigidesa de la disciplina partidària. En moltes ocasions ofereixen sortides eficients a impasses legislatius. Constitueixen instruments políticament neutres, que produeixen resultats recolzats en l'opinió pública i aconseguixen conferir una dimensió extraordinària a canvis polítics fonamentals.
- b) Afavoreixen unes institucions i un tipus de govern més proper a la ciutadania. Obliguen als representants a respondre a les demandes populars de manera permanent, no només en els moments electorals. Els dirigents es veuen en la necessitat de prendre en consideració el pols de l'opinió pública abans de prendre decisions.
- c) Estimulen la participació ciutadana i incrementen el sentiment d'eficàcia del ciutadà. Contribueixen a l'educació i a la socialització polítiques, i són mitjans d'expressió de la voluntat popular. Fomenten la col·laboració social i apropen els poders i la administració a la ciutadania.
- d) En el discurs populista apareixen com a armes eficaces de lluita contra els grans interessos que tendeixen a monopolitzar l'accés als centres de presa de decisions.
- e) La seva aplicació comporta una obertura dels mètodes de decisió pública, el que es tradueix, en cas d'aprovació, en una major legitimitat de les lleis.
- f) Moltes vegades permeten prendre decisions necessàries en situacions on els legisladors no volen assumir el risc de inclinar-se a favor d'una opció determinada.
- g) També, en un context generalitzat de manca d'ofertes programàtiques clares per part dels partits polítics, els referèndums i altres instruments de la democràcia directa, ajuden a definir amb més precisió el contingut de les polítiques públiques.

h) Finalment ajuden a reduir, sensiblement, la tensió i crispació social, en quant disminueix substancialment el conflicte entre legitimitat (allò que sent i vol la majoria de la ciutadania) i la legalitat (allò que es aprovat i esdevé llei a través dels mecanismes legals). Acosta les institucions a la ciutadania i fa que aquesta participi més, no solament en les decisions comunes, sinó molt especialment en el compliment de la legislació, senzillament per que sent les lleis com a més properes per la senzilla raó de que ha participat en la seva confecció i implementació.

Conseqüències negatives (Inconvenients):

a) Els instruments de la democràcia directa debiliten el govern representatiu i condueixen a una visió de la democràcia sense responsabilitat governamental. Els legisladors perden els incentius per a prendre decisions.

b) El caràcter dicotòmic (binari) de la decisió plebiscitària encoratja la polarització de les opcions polítiques i porta a l'adopció de decisions forçades. En aquest sentit, l'assemblea representativa té un avantatge sobre el plebiscit: els seus membres es troben regularment, entaulen diàleg, busquen solucions concertades i tenen temps per prendre decisions negociades.

c) Contràriament al que afirmen els defensors de la democràcia directa, els seus mecanismes poden arribar a ser controlats per grups d'interessos poderosos, que troben en ells una manera de defugir els procediments legislatius normals.

d) El principi de majoria en què es recolzen aquests instruments posa en perill els drets de les minories que no poden defensar els seus interessos de la mateixa manera com ho farien en un Parlament.

e) La interpretació dels resultats planteja problemes. No hi ha manera de mesurar realment la intensitat del suport a les decisions, i la definició de les majories acceptables varia en funció dels contextos polítics. En el cas que les consultes siguin nacionals, l'heterogeneïtat de l'electorat planteja problemes d'interpretació dels resultats: en molts casos, les minories afectades per la decisió voten de manera totalment oposada a la majoria.

f) Finalment, molts argumenten que el ciutadà ordinari no està preparat per a prendre decisions complexes i importants.

C – SOBIRANIA MIXTA

Entre els dos models de sobirania explicats en els dos capítols anteriors, Sobirania Ciutadana o Sobirania Institucional, s'estén un ampli ventall de punts entremitjos on la sobirania pot ser compartida, sigui de manera general o en cassos concrets, entre la ciutadania, el govern (en els sistemes Presidencialistes o Semi-presidencialistes) i el Parlament.

S'exposen, a continuació, alguns dels mecanismes de sobirania compartida més utilitzats en les democràcies contemporànies.

1.- Possibilitat de veto: Que cap de les dues (o tres parts si estem en sistema presidencialista) parts pugui imposar la seva voluntat a l'altre. Ni el Parlament pot imposar cap llei o resolució a la ciutadania o al President, ni cada un d'aquests la pot imposar al Parlament. Normalment és el Parlament que pren la iniciativa legislativa i les decisions. Per tant correspondria a la societat (o al President) la potestat de vetar la decisió del Parlament.

I també a l'inrevés, si la ciutadania disposa de mecanismes per exercir la seva voluntat, aquesta pot tenir que passar, segons la normativa vigent en cada lloc, pel filtre del Parlament (o del President) per a que aquesta voluntat sigui efectiva.

És podria dir que, en aquest cas, les dues (o tres) Sobiraniaes disposen dels mecanismes per exercir la seva pròpia sobirania, és a dir les voluntats de cada una serien acceptades si les altres no s'hi oposen. Això significa que la ciutadania, al igual que el Parlament o el President, ha de disposar dels mecanismes legals per a poder exercir aquesta potestat de veto del Parlament o al President i viceversa. Aquests mecanismes poden tenir diverses expressions. Les més generalment utilitzades son:

1.a- Dret de veto institucional: En sistemes de govern Presidencialista o Semi-presidencialista, el President és elegit directament per la població. Al igual que el Parlament (o el Senat). Son dos institucions: Executiu i Legislatiu que disposen de la mateixa legitimitat, la més alta per emanar directament de la població, i per tant del mateix poder. Un no es pot imposar a l'altre, ni el pot revocar o fer dimitir (no existeix ni la investidura ni la Moció de Censura). Ambdues institucions tenen el mateix poder de veto sobre les decisions de l'altre.

La ciutadania no sol tenir, en aquests sistemes, manera de vetar les decisions del Govern o del Parlament.

1.b – Referèndums Abrogatius: Capacitat constitucional que atorga a la ciutadania la possibilitat de vetar , total o parcialment, les lleis dictades pel Parlament o pel Govern.

Utilitzats a Itàlia des de la reforma constitucional del 1974. Per la qual la ciutadania pot demanar la **revocació, total o parcial, d'una llei** o decret legislatiu a través de referèndum. No son proposicions de llei, sols de revocació.

No es pot demanar sobre qualsevol cosa. Queden exemptes: Les lleis tributàries, les lleis de pressupostos, els Tractats Internacionals, les lleis Constitucionals, les amnisties i els indults.

Els requisits per a la convocatòria del referèndum son, en el cas d'Itàlia: Que ho demanin 500.000 electors o cinc Consells Regionals (Parlaments) i passar el filtre del Tribunal de Cassació que verifica les signatures, que no s'hagi fet un referèndum amb continguts semblants i que s'ajusti a la legislació vigent. Posteriorment li correspon al Tribunal Constitucional pronunciar-se sobre el contingut.

Els requisits per a la validació dels resultats del referèndum: Que hi hagi un quòrum de participació mínim del 50%. Es guanya per majoria del 50% +1 dels votants.

Aquesta mena de referèndums també tenen una variant Regional i una altra per a la Reforma Constitucional.

2.- Iniciatives Legislatives Populares-ILP's: Capacitat de la ciutadania, contemplada en la constitució, per a revocar, total o parcialment una llei o fer propostes de noves lleis. Aquestes iniciatives poden ser **Directes** (la ciutadania disposa dels mecanismes per portar la seva iniciativa directament a referèndum) o **Indirectes** (la iniciativa ciutadana es presa en consideració pel Parlament, però és aquest qui decideix, finalment, el seu desenvolupament i qui decideix si convoca, o no, un referèndum).

Els dos models d'iniciatives – Directa i Indirecta – poden ser contemplades a diferents nivells administratius: A nivell estatal, a nivell regional i a nivell local (ajuntaments). Les regulacions de cada nivell varien en funció de la legislació corresponent.

2.1.- Iniciatives Directes: On la ciutadania pot, si es reuneixen els requisits legals, demanar o convocar directament i unilateralment un referèndum, sobre un tema particular, sense que tingui que intervenir el Parlament o el Govern. La legislació vigent, o la pròpia constitució, proveeix els mecanismes necessaris per a que la ciutadania pugui sotmetre a consulta vinculant referendària aquelles qüestions sobre les que hi tingui possibilitat de decidir. Normalment, en aquests casos, estem en règims polítics on la sobirania recau, constitucionalment, total o parcialment en la ciutadania. No sols aparentment, com en la constitució espanyola, sinó de fet. La ciutadania disposa dels mecanismes necessaris per a que es pugui celebrar la consulta en determinades circumstàncies.

2.2.- Iniciatives Indirectes: Quan la ciutadania necessita de la col·laboració i vist i plau del Parlament i/o del Govern, per a poder tirar endavant la consulta. En aquests cassos el Parlament (o el Govern) poden, o no admetre a tràmit la consulta, la poden modificar i poden, en darrera instància, decidir sobre si la sotmeten a consulta popular total o parcialment. En aquests cassos solem estar en sistemes polítics on la sobirania sol ser institucional, és a dir, on és el Parlament i/o el Govern qui, en darrera instància, pot decidir convocar, o no el referèndum.

3.- Criteris de regulació: Cada país regula de manera diferent els requisits per a que la ciutadania pugui exercir la seva capacitat d'iniciativa legislativa. Els diferents criteris son:

a) **Per subjecte:** Qui pot sol·licitar un Referèndum? Normalment les alternatives contemplades son: El conjunt de la ciutadania, el Parlament, el Cap d'Estat i el President del Govern a nivell nacional. A nivell regional o local seria el mateix però amb efectes locals i no per a tot el país.

b) **Per objecte:** Sobre quins temes es pot sol·licitar un referèndum? Aquí hi ha multitud de variants en funció de les característiques de cada país. S'entén que tant el Parlament com el Govern poden proposar sempre la celebració d'un referèndum sobre qualsevol àmbit. Normalment la restricció de la proposta de referèndums s'adreça a la iniciativa popular, o de les administracions locals o regionals. Poden ser:

b-1.- Sobre tots els temes: Com a Suïssa on la ciutadania disposa dels mecanismes per fer referèndums, per exemple, sobre els impostos o la compra d'avions militars de darrera generació, la renda mínima garantida, les reserves d'or o les armes. Sobre tot el que aquesta consideri. Inclosos principis constitucionals o la pertinença a organitzacions supranacionals com la UE o la OTAN.

b-2.- Amb poques excepcions: On queden exclosos alguns àmbits considerats estratègics en els que s'estima s'han de tractar solament per entorns experts, especialitzats o molt tècnics. Normalment en aquesta categoria queden fora de la iniciativa i decisió popular la consulta referendària sobre:

- Els assumptes militars i de defensa
- Els impostos i pressupostos de l'Estat.
- Els tractats internacionals
- Les reformes constitucionals.

b-3.- Amb excepcions més importants: On una bona part d'assumptes queden fora de l'abast de la influència de la ciutadania, com és el cas d'Espanya, en que la ciutadania no pots tractar segons quins temes ni pot convocar, directament un referèndum, per que la Constitució així ho explicita. Temes exclosos de les ILP's a Espanya:

- La Corona.
- L'Estructura i composició de l'Estat.
- La Llei Electoral i el sistema Parlamentari.
- Els pressupostos generals de l'estat ni la seva estructura o composició.
- La distribució i equilibri territorial.
- El sistema de Seguretat i Defensa.
- Els sistemes de control i transparència del Govern, els partits polítics i les principals
- Institucions i Administracions de l'Estat.
- El sistema financer.
- El sistema tributari
- Les polítiques i utilització dels recursos energètics i naturals.
- El model d'Ensenyament.
- La regulació del mon laboral i comercial
- El model sanitari.
- Model de relacions internacionals, amb quins grups i/o organitzacions es vol establir relacions i formes de col·laboració.

- c) **Per condicionant tècnic:** En aquest cas la regulació no ve determinada per qui pot proposar un referèndum, o sobre què es pot fer un referèndum, sinó que addicionalment hi ha condicionants tècnics que, de no complir-se, el referèndum en qüestió no es pot celebrar, o be els seus resultats no son vinculants i per tant la decisió de la ciutadania no s'executa. Aquests condicionants son genèricament:

c-1.- Mínim nombre de signatures per proposar-lo: Aquests límits varien en funció del sentit democràtic, cívic o sociopolític de cada país. Hi ha països on aquests límits son molt baixos, com a Suïssa on es precisen 50.000 signatures (0,76% del cens) per revocar, esmenar o proposar una llei i 100.000 signatures (1,52% del cens) quan la proposta afecta a principis constitucionals. A l'altra banda trobem països on es demanen quantitats intermèdies, com a Itàlia amb 500.000 de signatures (1% del cens), o quantitats més importants com a Alemanya on es precisa entre 3% i el 15% del cens en funció del territori i del subjecte.

La quantitat de signatures requerides per la petició de la celebració d'un referèndum és una limitació, més o menys important en funció de la quantitat i percentatge del cens, a la celebració d'aquest mecanisme per part de la iniciativa ciutadana.

c-2.- Mínim quòrum de participació: Es a dir, el nombre de votants que han de participar en un referèndum per a que el seu resultat sigui vàlid i vinculant. Aquest percentatge varia en funció de les característiques dels països. Normalment oscil·la, cas d'existir aquest requeriment de mínima participació, entre un 25% del cens (Bolívia) fins un 50% del cens (Itàlia). Excepcionalment es poden demanar, per temes molt crucials quantitats superiors. Aquest va ser el cas del referèndum per a la independència de Kosovo on es demanava que la participació fos igual o superior als 2/3 del cens.

c-3.- Majories qualificades: Hi ha països, o per segons quins temes d'especial importància, en que es demana una majoria qualificada superior al 50% + 1 dels vots emesos per tal que la decisió final sigui vinculant. Normalment sol ser de 3/5 parts o 2/3 del cens. En el cas del referèndum per a la independència de Montenegro el Maig del 2006, la Comunitat internacional demanava que els vots favorable fossin iguals o superiors al 55%. Va guanyar el si per un 55,4% dels vots emesos.

D - SOBIRANIES COMPARTIDES - ORGANISMES SUPRANACIONALS:

1.- Introducció:

Les Organitzacions Internacionals tal i com avui les entenem, formades pels estats en la seva majoria, es van començar a crear a partir de la proposta dels 14 punts del President Woodrow Wilson i que van ser incorporats, alguns d'ells, al Tractat de Versalles que va posar punt i final a la I Guerra Mundial (I GM). És a partir d'aquell moment que es crea la Societat de Nacions i la OIT. No son tractats o acords entre uns pocs estats, sinó que involucren i regulen a tots els estats del món.

Malgrat les bones intencions, la Europa de la postguerra (I GM) solament va incorporar quatre dels 14 punts de Wilson, el Senat americà es va a negar a signar el tractat de Versalles i finalment els EEUU no van entrar a la Societat de Nacions. La situació sociopolítica a Alemanya i el conflicte pel corredor de Danzing amb Polònia, van desencadenar la II GM. El projecte de la Societat de Nacions i els intents de regular el comportament dels estats no va funcionar prou be i, després de la II GM es va considerar la necessitat de fer un nou intent organitzatiu amb la Carta de les Nacions Unides, signat a San Francisco el 26 de Juny de 1945, que és el tractat constitutiu per a la creació de la Organització de les Nacions Unides.

La Carta va ser un tractat constituent que obligava als estats signants, que inicialment al 1945 van ser 51 estats i que a dia d'avui en són 193 dels aproximadament 200 estats que hi ha al món, i diu, explícitament, que el contingut de la Carta mana sobre qualsevol altre tractat internacional. La Carta contempla una sèrie de Principis Fonamentals del Dret Internacional que són d'obligat compliment per part de tots els estats del món (normes *ius cogens*). Entre aquests principis fonamentals d'obligat compliment per a tots els estats hi ha la Declaració Universal dels Drets Humans i el Respecte a la Dignitat Humana, o la Lliure Determinació dels Pobles.

A partir d'aquest moment es van crear tot una sèrie d'Organitzacions i Tractats Internacionals que, complint amb els mandats de la Carta de la ONU, també obliguen als països signants en els termes i principis que cada Organització o Tractat Internacional estableix. Així es van crear la OMS, es va refundar la OIT, i es varen crear la FAO, la UNESCO, la OTAN, el BIRD, el FMI o la OMC entre d'altres.

2.- El naixement de la U.E.

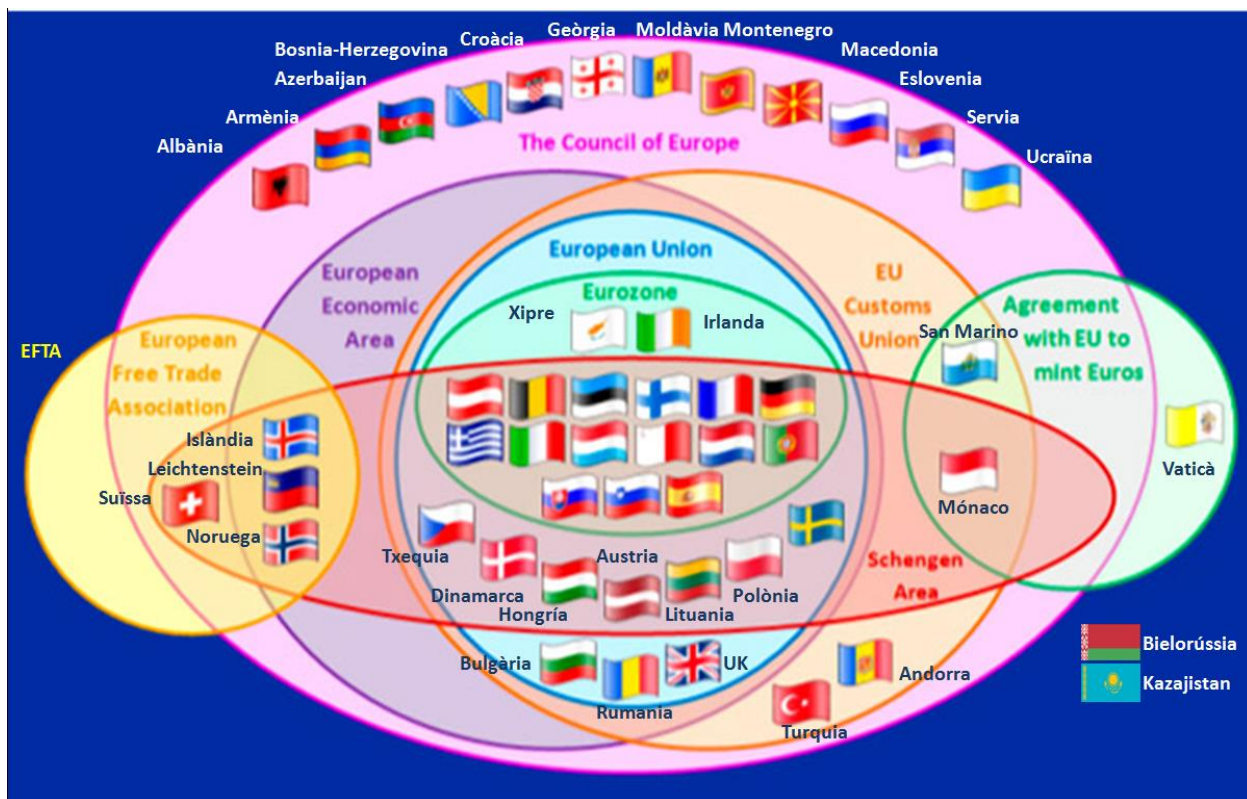
A Europa, la idea d'una Europa unida comença a gestar-se al segle XIX en que les grans nacions europees (UK, F, D) dominaven el món i a finals de segle prenen consciència del seu declivi i miren l'emergència dels EE.UU. i Rússia. Les tensions de la I GM, el crack del 29 i la II GM no van fer possible que aquesta idea prosperés i no va ser fins després d'acabada la II GM que França i Alemanya varen veure com una garantia la creació d'un espai europeu per evitar una altra guerra. Idea que va estar potenciada pels EE.UU. que volia una Europa forta i unida davant el perill soviètic (la OTAN es va crear al 1959). El Plan Marshall va ser concedit a condició de començar un procés de cooperació i/o integració pel qual feien falta molts diners. Així es va crear la CECA al 1951 (materials imprescindibles per fabricar armament) i la Comunitat Econòmica Europea al 1957. També es va signar la Comunitat Europea per a l'Energia Atòmica – CEEA. Totes tres organitzacions són d'integració econòmica i no de cooperació. Això vol dir que els seus articulats obliguen als països signants i per tant és una cessió de sobirania econòmica (no política) dels estats a aquestes organitzacions. Els primers signants d'aquests tractats, a Roma al 1957, van ser França, Alemanya, Itàlia, Bèlgica, el Paísos Baixos i Luxemburg.

Com que UK no va voler signar el tractat de la CEE, i veien l'èxit i el dinamisme que impulsava als països signants, va intentar fer una copia amb una part dels països que no varen signar els tractats inicials. Així es va crear la EFTA – European Free Trade Agreement, signat per Suècia, Dinamarca, Àustria, Irlanda, Suïssa i la pròpia UK. Era una zona de lliure comerç fora de la C.E.E.

Més endavant els sis països fundadors de la C.E.E. van voler aprofundir en aspectes polítics, tot semblant el camí cap a una federació i a Maastricht (1992) es va signar el Tractat de la Unió Europea, on es van dotar d'eines per a les relacions polítiques internacionals. Així es va crear la PESC-Política Europea per a la Seguretat, que pretén crear un espai de seguretat comú respecte la política exterior i l'Espai de Llibertat, Seguretat i Justícia de la U.E. – ELSJ que pretén regular l'espai interior amb la eliminació de les fronteres. Les decisions en aquests darrers tractats solament es poden prendre per unanimitat dels estats per que aquests s'han negat a cedir la seva sobirania, a diferència dels tractats de la CECA i CEEA.

En aquests moments, a Europa i dins de la UE, hi ha cessió de sobirania en aquelles qüestions on per a prendre una decisió no es precisa unanimitat dels estats sinó que en hi ha prou amb una majoria qualificada. Aquest és el cas del Mercat Interior (lliure circulació de bens, serveis, capitals i persones), Medi ambient, Consum i Política Monetària. Però no tots els estats ho han signat tot. Per exemple UK i Irlanda no han volgut signar el Tractat de l'Espai de Llibertat, Seguretat i Justícia de la U.E – conegut posteriorment com Tractat de Schengen, per la ciutat de Luxemburg on es va signar l'acord.

Això dona peu a que a Europa hi hagin diversitat de Tractats i Organitzacions Internacionals en que solament uns estats en formen part i altres no. El Col·lectiu Wilson ho explica molt be en el seu article Europa, Europa, publicat el Novembre de 2012 en que ho resumeix magistralment en el següent gràfic:

3.- Les diferents Organitzacions i Tractats Internacionals més importants de les quals formem part actualment:

A nivell mundial:

ONU: Promou la Pau, fomenta la amistat i el desenvolupament econòmic i social, respecte pels Drets i Llibertats fonamentals i realitza funcions humanitàries per atendre víctimes de guerra (Unicef, ACNUR). Sols hi poden participar els estats. Cada estat disposa d'un sol vot. Els acords es prenen per majoria qualificada de 2/3 per assumptes considerats importants i per majoria simple la resta.

OIT: Promou la justícia social, preserva els drets humans i laborals. Vetlla pels drets fonamentals dels treballadors, pels salaris dignes, per la seguretat social i la inserció laboral de la dona, l'abolició del treball infantil i la discriminació. Regula les lleis i convenis internacionals del treball. Per a aconseguir-ho reuneix als governs, ocupadors i treballadors del 187 membres que la formen. Les decisions estructurals es prenen en la Conferència Internacional del Treball que es reuneix un cop a l'any a Ginebra.

OMS: Coordina els temes de salut pública mundial. S'especialitza en establir les polítiques internacionals de prevenció, promoció i intervenció de la salut a nivell mundial. Està composta per 181 estats membres de ple dret i els territoris que no son estat s'hi poden adherir com a membres associats. Son membres de ple dret tots els estats de la ONU i aquells que ho sol·licitin i la seva incorporació sigui acceptada per majoria simple de l'Assemblea Mundial de la Salut que és l'òrgan de màxima decisió, que es reuneix un cop l'any a Ginebra.

FAO: Te com a objectiu erradicar la fam al planeta. Les seves activitats estan centrades en països subdesenvolupats o en vies de desenvolupament. Intenta millorar les polítiques i infraestructures d'aquests països en els sectors agraris, forestals, alimentació i pesca, tot cercant una bona base alimentària i de nutrició per a la seva població. En formen part 194 països, que es reuneixen cada dos anys. La seu mundial està a Roma.

UNESCO: Organització de la ONU per a promoure la col·laboració internacional en educació, ciència, cultura i comunicació. Composta per 193 estats i set membres associats. Disposa d'una seu a París, on es reuneixen els anys senars.

OTAN: Aliança militar intergovernamental basada en el Tractat de l'Atlàntic Nord. Constitueix un sistema de defensa col·lectiva, en la qual els Estats membres acorden defensar a qualsevol dels seus membres si són atacats per una facció externa. La caserna general de l'OTAN es troba a Brussel·les, Bèlgica. El formen 28 Estats membres d'Amèrica del Nord i Europa. A més, hi ha 22 països que col·laboren amb l'OTAN dins el programa Associació per a la Pau, amb altres 15 països involucrats en programes de diàleg. Pren les seves decisions per unanimitat dels membres del Consell Permanent.

FMI: Vigila el sistema financer global, observa les taxes de canvi de monedes i la balança de pagaments dels països, i ofereix assistència tècnica i financera quan es requereixi. Forma part dels organismes especialitzats de les Nacions Unides, essent una organització intergovernamental que compta amb 187 membres. Actualment té la seva seu a Washington DC.

Te com a principals objectius promoure la cooperació monetària global, assegurar l'estabilitat financera mundial, promoure l'ocupació i el creixement econòmic sostenible, i reduir la pobresa. De tots els membres de l'ONU només Corea del Nord, Cuba, Liechtenstein, Andorra, Tuvalu i Nauru han escollit no pertànyer-hi, o estan integrats i representats per altres països.

El FMI està encarregat dels balanços comercials dels estats membres com auditor independent. A diferència del El Banc Mundial, que dóna préstecs a llarg termini per a certs propòsits generals i actua com banc d'inversió sent un intermediari entre els creditors (governos o països) i els prestadors (corporacions o individus), el FMI només dóna préstecs quan els seus països membres necessiten estabilitzar les seves economies o les taxes de canvi ràpidament, i aquests préstecs han de ser pagats en un lapse de 5 anys.

BIRD: Una de les cinc institucions que integren el Banc Mundial, que tenia per missió la reconstrucció dels països que van ser devastats per la II GM i que avui es dedica a lluitar contra la pobresa a través del finançament entre els seus estats membres amb préstecs amb garantia governamental, a taxes d'interès reduïdes. La decisió es pren per majoria de vots subscrits. Cada país ha d'adquirir un nombre determinat d'accions i el país que en té més, el seu vot val més. EE.UU. al ser, amb diferència el que té més accions, disposa, té dret de veto.

OMC: Organització Internacional que supervisa els acords comercials en definir les "regles del comerç" entre els estats membres. És el successor de l'Acord General d'Aranzels i Comerç (GATT) i té com a propòsit el reduir o eliminar completament les barreres internacionals al comerç. La seu es troba a Ginebra. Té 153 membres, que representen més del 95% del total del comerç mundial i 30 observadors, la majoria candidats a l'adhesió. Tots els membres de l'OMC han de concedir-se els uns als altres l'estatus de nació afavorida, per tal que (amb excepcions) les concessions comercials que concedeix un membre a un altre, siguin concedides a tots els membres de l'organització. L'OMC té dues funcions bàsiques:

- Ser un fòrum de negociació per a les discussions de les regles del comerç existents i futures
- Ser un àrbitre i donar solucions a les disputes comercials entre els membres

A nivell Europeu:

CONSELL D'EUROPA: El seu objectiu es defensar els drets humans i les democràcies parlamentàries, així com potenciar la identitat europea entre tots els ciutadans d'Europa. En formen part 47 països d'Europa, dels quals 28 formen part de la Unió Europea, i té 5 estats com observadors (el Vaticà, Estats Units, Canadà, Japó i Mèxic). Té la seu a Estrasburg. Té la capacitat d'investigar, recomanar i aconsellar, però no la d'executar que correspon a cada país. Formada pels ministres d'assumptes exteriors dels estats membres, es reuneix dues vegades a l'any en reunions confidencials. Al final fan un comunicat. El seu grup d'experts constitucionals, conegut sota el nom de Comissió de Venècia, ofereix assessorament jurídic a països d'arreu del món. No s'ha de confondre amb el Consell de la Unió Europea (aparell legislatiu de la U.E), ni amb el Consell Europeu (reunió de Caps d'Estat).

UNIÓ DUANERA: És la unió duanera entre tots els estats membres de la Unió Europea i quatre estats no membres. A diferència de la zona de lliure comerç, els membres de la unió duanera imposen una tarifa comuna a les mercaderies exteriors que entren a la unió. Els estats que no són membres de la U.E. són Andorra, Mònaco, San Marino i Turquia.

ESPAI SCHENGEN: Acord per suprimir les fronteres comunes entre persones dels estats integrants i establir controls comuns a les fronteres exteriors d'aquests països. En la pràctica, l'espai Schengen funciona en termes migratoris com un sol país.

ESPAI ECONÒMIC - MERCAT ÚNIC: Acord pel que s'estableix un mercat únic on circulen lliurement els béns, els serveis els capitals i les persones. Hi ha estats que tot i no ser de la U.E. formen part d'aquest espai: Islàndia, Liechtenstein, Noruega i Mònaco. Suïssa va rebutjar formar-ne part en el referèndum de 1992, però ha signat tractats bilaterals amb la U.E.

ZONA EURO: És el conjunt d'estats membres de la Unió Europea (UE) que han adoptat l'euro i han creat, així, una unió monetària. Actualment consta de 19 membres. Els estats de l'eurozona tenen una política monetària comuna, de la que el Banc Central Europeu n'és l'entitat responsable. A més, des de 2012 s'està establint l'estructura per una unió bancària, de la que tots els membres de la zona euro n'han de formar part. La Ciutat del Vaticà, Mònaco, San Marino i Andorra tenen acord amb la U.E. per utilitzar l'euro malgrat no formar part de la UE ni ser membres de la zona euro. Xipre, Kosovo i Montenegro també utilitzen l'euro malgrat no tenir cap acord amb la U.E. ni amb la Zona Euro. Hi ha països fora de la U.E. que tenen la seva moneda nacional lligada a una taxa de canvi fixe: Cap Verd, Bòsnia-Herzegovina i les Illes Comores. Corea del Nord utilitza l'euro pels seus intercanvis internacionals.

EFTA: Neix al 1960 com alternativa a la C.E.E. per aquells països que no volien o no van incorporar-s'hi. Formada inicialment per set estats, a instàncies de UK, avui solament en formen part Islàndia, Noruega, Suïssa i Liechtenstein, dels quals solament Noruega i Suïssa en són membres fundadors. Tots quatre estats, excepte Suïssa, formen part del Espai Econòmic Europeu – A.I.E. Suïssa hi té acords bilaterals per separat amb la U.E..